

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. február 16.
(OR. en)

6320/22

Intézményközi referenciaszám:
2022/0042(NLE)

ENV 135
COMER 16
MI 115
ONU 24

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. február 16.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 62 final
Tárgy:	javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciája negyedik ülésének második munkaülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 62 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 62 final

Brüsszel, 2022.2.16.
COM(2022) 62 final

2022/0042 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciája
negyedik ülésének második munkáülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó
küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének
(2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő
álláspontról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciája negyedik ülésének második munkaulésén (COP4.2) az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett, higannyal vagy higanyvegyületekkel szennyezett hulladékokra (a továbbiakban: higannyal szennyezett hulladékok) vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozat tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A higanyról szóló Minamata egyezmény

A higanyról szóló Minamata egyezmény (a továbbiakban: egyezmény) az emberi egészségnek és a környezetnek a higany és a higanyvegyületek emberi eredetű, levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásával szembeni védelmét szabályozó legfontosabb nemzetközi jogi keret. A higany teljes életciklusát lefedi, annak elsődleges kitermelésétől a hulladékká vált higany ártalmatlanításáig. Az egyezmény 2017. augusztus 16-án hatályba lépett. Az Európai Unió, csakúgy mint a legtöbb tagállam, részes fele az egyezménynek¹.

Az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyezmény alkalmazásában a higanytartalmú hulladékok olyan anyagokat vagy tárgyakat jelentenek, amelyek a) higanyból vagy higanyvegyületekből állnak; b) higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmaznak; vagy c) higannyal vagy higanyvegyületekkel szennyezettek a részes felek konferenciája által meghatározott küszöbértékeket meghaladó mennyiségben, és amelyeket a nemzeti jognak vagy az egyezménynek megfelelően ártalmatlanítanak, ártalmatlanításra szánnak vagy ártalmatlanítani kell. E rendelkezés hozzáteszi, hogy a higanytartalmú hulladék szóban forgó fogalom meghatározása nem foglalja magában a bányászatból visszamaradó hulladékokat (fedőrétegek, meddő kőzetek és zagyok), kivéve az elsődleges higanybányászatból visszamaradó bányászati hulladékokat, amennyiben azok a részes felek konferenciája által meghatározott küszöbértékeket nem meghaladó mennyiségű higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmaznak.

Az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a 11. cikk (2) bekezdése értelmében higanytartalmú hulladéknak minősülő hulladékot környezetkímélő módon kell kezelni.

A részes felek konferenciája harmadik ülésén (2019. november 25–29.) elfogadta az MC-3/5 határozatot², amely a következőképpen rendelkezik:

Egyrészt kimondja, hogy az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdése értelmében higany- és higanyvegyület-tartalmától függetlenül higanytartalmú hulladéknak minősül minden olyan hulladék, amely higanyból vagy higanyvegyületekből áll, illetve higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmaz. Az elsődleges higanybányásztól eltérő bányászati

¹ A Tanács (EU) 2017/939 határozata (2017. május 11.) a higanyról szóló Minamata Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 142., 2017.6.2., 4. o.).

² MC-3/5 határozat: *A higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek*; A higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának jelentése a harmadik ülésen végzett munkáról, UNEP/MC/COP.3/23, 2020. január 7.; itt olvasható: https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf

tevékenységből visszamaradó fedőrétegek és meddő kőzet tekintetében nincs szükség küszöbértékek megállapítására, ami azt jelenti, hogy ezek az egyezmény 11. cikkének hatálya alá tartoznak.

Másrészt, mivel a higannyal vagy higanyvegyületekkel szennyezett hulladékok (higannyal szennyezett hulladékok), többek között az elsődleges higanybányászattól eltérő bányászati tevékenységből visszamaradó zagyok (bányameddő) kérdéséről a részes felek nem tudtak megállapodásra jutni, előírja a részes felek konferenciájának második ülésén (2018. november 19–23.) létrehozott technikai szakértői csoport számára, hogy a negyedik ülést megelőző ülészekkői időszakban folytasson megbeszéléseket az alkalmazandó küszöbértékek meghatározása érdekében.

2.2. A részes felek konferenciája

Az egyezmény részes feleinek konferenciája (a továbbiakban: a részes felek konferenciája) ellátja az egyezmény által ráruházott feladatokat, és e célból mérlegeli és végrehajtja többek között az egyezmény célkitűzéseinek eléréséhez szükséges további intézkedéseket, beleértve a vonatkozó iránymutatások elfogadását is.

Az egyezmény 28. cikke és a részes felek konferenciájának első ülésén (2017. szeptember 24–29.) elfogadott, az eljárási szabályzatról szóló MC-1/1 határozat értelmében a részes felek egy-egy szavazattal rendelkeznek. Ugyanakkor az Unió regionális gazdasági integrációs szervezetként a hatáskörébe tartozó kérdéseket illetően az egyezményben részes tagállamai számával megegyező számú szavazattal gyakorolja szavazati jogát. Az Unió nem gyakorolhatja szavazati jogát, ha valamelyik tagállama saját maga él szavazati jogával, és fordítva.

2.3. A részes felek konferenciájának tervezett jogi aktusa

Az egyezmény titkársága külön jelentést dolgozott ki a fent említett ülészekkői szakértői munka eredményeiről; e jelentés része a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékekről szóló határozattervezet³ (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus), melyet a részes felek konferenciája negyedik ülésének második munkaulésén fog megvizsgálni és esetlegesen elfogadni.

A tervezett jogi aktus küszöbértékeket állapít meg, amelyek lehetővé teszik majd az egyezmény 11. cikkének hatálya alá tartozó, higannyal szennyezett hulladékok azonosítását. Ennek megfelelően a tervezett jogi aktus pontosítja az egyezmény hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek, különösen a higanytartalmú hulladékok környezetkímélő módon való kezelésére vonatkozó kötelezettségről szóló 11. cikke (3) bekezdésének hatályát.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az Unió által képviselendő javasolt álláspont az, hogy a részes felek konferenciája negyedik ülésének második munkaulésén támogatni kell az uniós vívmányokkal összhangban álló tervezett jogi aktus elfogadását.

Míg a tervezett jogi aktus kiegészíti majd az MC-3/5. határozatot, hiszen a higanytartalmú hulladékok egy másik kategóriájával, tudniillik a higannyal szennyezett hulladékokkal foglalkozik, ez a javasolt álláspont teljes mértékben összhangban van a részes felek

³ UNEP/MC/COP.4/8

konferenciájának harmadik ülésére tekintettel elfogadott uniós állásponttal⁴, amely fontos szerepet játszott e határozat kidolgozásában, és már foglalkozott az ilyen hulladékokra vonatkozó küszöbérték kérdésével.

A higanytartalmú hulladékokra uniós szintű szabályozás vonatkozik, nevezetesen a higanyról és az 1102/2008/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵, a hulladékokról és egyes irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶, az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷, valamint a hulladékjegyzéknek a hulladékokról szóló 75/442/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének a) pontja értelmében történő meghatározásáról szóló 94/3/EK határozat, valamint a veszélyes hulladékok jegyzékének a veszélyes hulladékokról szóló 91/689/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (4) bekezdése értelmében történő meghatározásáról szóló 94/904/EK tanácsi határozat felváltásáról szóló, 2000. május 3-i 2000/532/EK bizottsági határozat⁸.

A hulladékra vonatkozó uniós jog a 2008/98/EK irányelv 13. és 17. cikkében meghatározott kulcsfontosságú kötelezettségen alapul, amely szerint a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül történjen. E rendelkezések végrehajtják az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdésében foglalt, a környezetkímélő módon való kezelésre vonatkozó kötelezettséget.

Az EU fontos szerepet játszott az egyezmény kidolgozásában, beleértve a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó rendelkezéseit is, és az uniós szakértők jelentős mértékben hozzájárultak a fent említett, ülészekközi szakértői megbeszélésekhez, ugyanakkor a hulladékra vonatkozó uniós vívmányok túlmutatnak az egyezmény 11. cikkén, mivel a szóban forgó rendelkezésben említett valamennyi higanytartalmú hulladékra uniós szintű szabályozás vonatkozik, továbbá higany- és higanyvegyület-tartalmuktól függetlenül környezetkímélő módon kell őket kezelni.

Szükség van uniós álláspont kialakítására, mivel elfogadását követően az egyezmény részes feleinek végre kell majd hajtaniuk a tervezett jogi aktust.

⁴ Lásd: a Tanács (EU) 2019/2119 határozata (2019. november 21.) a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának harmadik ülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett elfogadásával kapcsolatban az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról (HL L 3210, 2019.12.11., 117. o.).

⁵ HL L 137., 2017.5.24., 1. o.

⁶ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.

⁷ HL L 102., 2006.4.11., 15. o.

⁸ HL L 226., 2000.9.6., 3. o.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat*”.

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*”⁹.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A részes felek konferenciája egy megállapodás, nevezetesen a higanyról szóló Minamata egyezmény által létrehozott szerv.

A részes felek konferenciája által elfogadandó tervezett jogi aktus joghatással bíró jogi aktusnak minősül, mivel az egyezmény részes feleinek intézkedéseket kell hozniuk azok végrehajtásának és betartásának biztosítása érdekében.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja az egyezmény intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegüként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus fő célja és tartalma a környezettel kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével.

⁹ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciája negyedik ülésének második munkaülésén a higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló határozatnak az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban történő elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A higanyról szóló Minamata egyezményt¹⁰ (a továbbiakban: egyezmény) az Unió az (EU) 2017/939 tanácsi határozat¹¹ révén megkötötte, és az 2017. augusztus 16-án hatályba lépett.
- (2) Az egyezmény részes feleinek konferenciája (a továbbiakban: a részes felek konferenciája) által az első ülésén elfogadott, eljárási szabályokról szóló MC-1/1 határozat értelmében a felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy konszenzussal megállapodásra jussanak valamennyi érdemi kérdésben.
- (3) Az egyezmény részes feleinek konferenciája harmadik ülésén (2019. november 25–29.) elfogadta azt az MC-3/5 határozatot¹², amely küszöbértékeket állapít meg az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett, higanyból vagy higanyvegyületekből álló, illetve higanyt vagy higanyvegyületeket tartalmazó hulladékokra vonatkozóan, továbbá előírja a részes felek konferenciájának második ülésén (2018. november 19–23.) létrehozott technikai szakértői csoport számára, hogy határozza meg a higannyal vagy higanyvegyületekkel szennyezett hulladékokra (a továbbiakban: higannyal szennyezett hulladék) alkalmazandó küszöbértékeket, ideértve az elsődleges higanybányászattól eltérő bányászati tevékenységből visszamaradó zagyokat is.

¹⁰ A higanyról szóló Minamata egyezmény hiteles változata a következő címen érhető el: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

¹¹ A Tanács (EU) 2017/939 határozata (2017. május 11.) a higanyról szóló Minamata Egyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 142., 2017.6.2., 4. o.).

¹² MC-3/5 határozat: *A higanytartalmú hulladékokra vonatkozó küszöbértékek*; A higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának jelentése a harmadik ülésen végzett munkáról, UNEP/MC/COP.3/23, 2020. január 7.; itt olvasható: https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf

- (4) 2022. március 21-25-én tartandó negyedik ülésének második munkaiülésén a részes felek konferenciája várhatóan határozatot (a továbbiakban: javasolt határozat) fogad el az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett higannyal szennyezett hulladékokra vonatkozó küszöbértékekről, amely határozat ebből következően meghatározza az egyezmény 11. cikkének alkalmazási körét az ilyen hulladékok tekintetében. Az egyezmény 11. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó, higannyal szennyezett hulladékokat következésképpen az egyezmény 11. cikkének (3) bekezdése értelmében környezetkímélő módon kell kezelni.
- (5) Tekintettel arra, hogy elfogadása esetén a javasolt határozat joghatással fog bírni, mivel az egyezmény részes feleinek intézkedéseket kell hozniuk az egyezmény nemzeti és/vagy regionális szintű végrehajtása érdekében, helyénvaló meghatározni az Unió által az egyezmény részes feleinek konferenciáján képviselendő álláspontot.
- (6) Az Unió jelentős mértékben hozzájárult az egyezmény hulladékokra vonatkozó rendelkezéseinek kidolgozásához, valamint az MC-3/5 határozattal elindított ülészekkői szakértői munkához, amely a javasolt határozathoz vezetett, továbbá az uniós vívmányok már jelenleg is előírják, hogy az egyezmény 11. cikkének (2) bekezdésében említett valamennyi higanytartalmú hulladékot, többek között a higannyal szennyezett hulladékokat is, az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül kell kezelni, függetlenül azok higanytartalmától.
- (7) Az Unió csak a részes felek konferenciája által hozott olyan határozat elfogadását támogathatja, amely összhangban áll az uniós vívmányokkal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az egyezmény részes felei konferenciája negyedik ülésének második munkaiülésén az Unió által képviselendő álláspont az, hogy támogatni kell a higannyal szennyezett hulladékokra vonatkozó küszöbértékek meghatározásáról szóló, az uniós vívmányokkal összhangban álló határozat elfogadását.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*